

W 108

AIATAR

VI - VII

1926

II. MCMXXVI

AJATAR

V I

V II

Ar 926P
Ajatar

AR
R ENSV
Riiklik Avalik
Raamatukogu

SP, 108

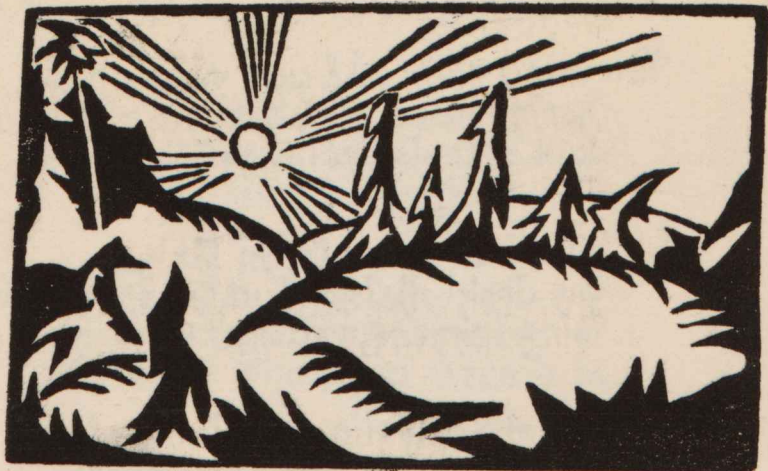
II. MCM XXVI.

Osvald Allikorav.

Sündis 8 detš. 1907. Järvamaak. 1920 a. gümnaasiumi astus ta Paide Reaalgümnaasiumi.

Varakult märkasime ta selgelt väljatöötatud noorusejõudu ning nägime ta enesosalgavaid püüdeid üldiste sihtide, eesmärkide ja ideaalide poole. Varakult algas ta osavõitlik õpilase organisatsioonest. Töötas seal tegevliikmena ja võrdlemisi pikki ning tegevusrikkaid aegu juhinagi. Vahetumalt aastaid võitis oga ta muusikakoorest. Käesoleva aastaga lahkus lõpetada ta kohaliku gümnaasiumi, kuid enne, veebruaris s.a., surma läbi ta lahkus.

Külmus.

On paksu lumme uppund avarväljad,
mis taeva piiridena ulatavad.
Reed põhja good on, talmekasvust paljad.

East eksind kääbuskased konulavad
maad mööda madudena väärpidaades,
niikaua kuni jäässe külmetavad.

Tuul lagenditku oma võimugaades
siin metsikumal tuigumangu algab.
Tal kodu siin, siin külmais põhjamaades.

Sund, jäässe külmand, hangedena valdab
ning paigtab villistades külma õhku.
Kõik ümbrus, paigtab nii, kui rahu põlgab.

Õli nagu silmi päälkust välja uhtu
karm, terav lumi tahaks sul nii näkku
kuul keerutab sul rahet ühtepuhku.

Ei taltsutada suuda torni tükku
ei ükski maine löud, ta saand kui valla.
Õing inimene, sahtund tasse, hukku!

Ei pääsmist polegiin, saad lume alla,
kui külma, teravaesse soola maet.
Ei pääse valla giit, ei liial valla!

Saab valge, kristallsele jääda kaet
su laip. Õing lamab külmand kannapikul
ta kevadel, kui lumi päiksest aet.

Ei ole lõppu õhtu hämarikul,
harry pimedus giin, kestab läbi talve,
kurb mahajaetus uitas legendikul.

Kõik tähed paigtabad, kui taeva võlve
üks oleks naelaga hulk auke tõngand,
kust valgust hirtseb õõ musta kõrve.

On eksind kiin maas vastu jäälist põngand
ta murdub tuhandedks ning hähtub lumme.
Õnt lume klaaskristall, kui oleks ärgand

See plav tuli, öögi musta unne
nüüd puiatab nõrku värigevaid kiiri.
Ent kiire soojust oo ei ilal tunne.

Siis äkki taeva kihtaks valgusviiri.
Nüüd taagu kalki lööd on taevapada,
ta praguneb ning pole miigit piiri.

Nüüd ülegkanõab tulitakke sada.
See virmaliste õhkuvate pere,
mis põhjast kihutavad taevapada.

Maod laine löövad taevast tulemere
mis hetkeks heldib, valgustab ning kustub.
Siis jälle vaiba, punase kui vere

nad lajutavad taeva-jälle muutub.
Lhk tulimõõkel pekses väike löövad,
et paistab nii, et äike õhe astub.

Nüü tulepursked tulepursked söövad,
kui nälgind maod üksteisest läbi käivad
ja fosforroheline heldis kõövad.

Nüüd nende paistel lumihanged näivad
kui fosforida ülekülvar häävad,
mis paistavad et põletada võivad.

Ja nagu sajad väiksed tulinaavad
üksteisest võidu gädempeid gääl taovad,
nii helendavad kauged lumelauad.

Ent uuest võimaliste värvide kaovad -
nad kuhmuvad kui rooste löönud hõbe
ja aegamööda horisondi vaovad

Õuud laevad nagu põeks jöknat töbe,
on roostetanud värisevad täbed;
nad nagu kisuks endilt karvaid sõbe.

Taas uuest õhe nende kiined vähed
end riputavad läbi õhust külmas
ning põimivad maa-laeva tühjad vahed.

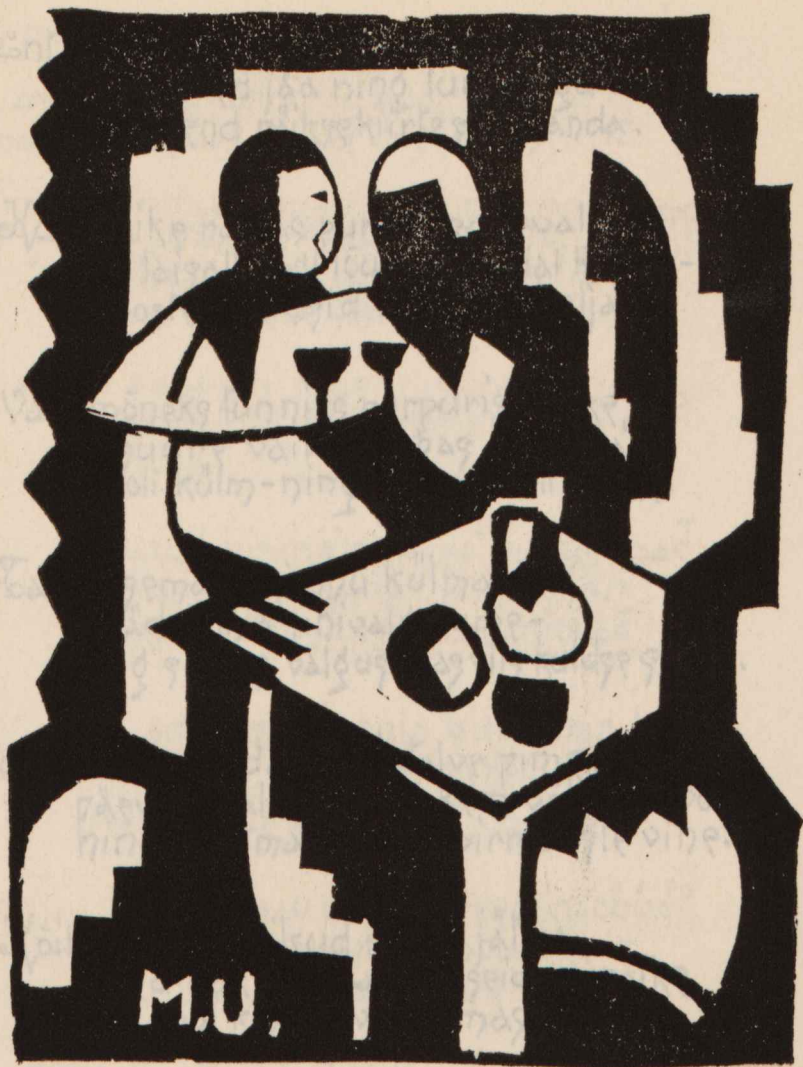
Õ, palju galapärast gellest ilma
ning ümbrusest sul külmalts vastu loidab -
kui lutsiferi põhjarumast silmast.

Õõ plime kummalisi õude loidab.

Veel polnud talv, vast suvi oli mööda -
ent tundrad kaerju olid lumest valdest,
õi enam karget, kehva gammalt sööda,

geet vähe enne lumetuisku algest
kõik ülid ketkudele laori pädele -
ning karjad aali lõuna põhjast kõrgeest.

Veel merevesi polnud külmand jääle
ning lained kohisedes lõivad randa,
kui vastust andes võimiga külma väele.

Ja kajakparved ujuvad loote
nii nokra hoidetes vallutajid
See väike kajak, kajak nõnda väike!

Tead äärmulades päid mitte kallutajid
et laimist zepeliduid valged riigad.
Sis jalle igalgevalt hoidetajid.

Zõnrlainete tantsust lagksid põhjast kanda,
end suurend jää ning lumesege väljad,
et saäl end paigeks kiirte sooja anda.

Kuldpäike napsas puruks suuveväljad
ning laigalt teki lõunas madal käike -
ja nõoste tõmbasid ta kiired haljad.

Vaest mõneks tunniks purpurige läike,
kui suure vaiba tõmbas üle ilma.
See oli külm-ning külm ka oli päike.

Ta värvigema pani õhu külma
ja sädelema ginivalde lume -
ning sulgus valgus taasgiis kuldse silma.

Ja hakkas endal põhjatalve pime
päevpäevalt ikka rohkem võimust võtma
ning paistma kauem vinnaliste vine.

Kõik põhjaleanikud maha jätma
nüüd hakkasivad guiseid asupaikse,
ehk endi kehi talvekülmas katma.

Ja kajakparved ujuvjääde laike
nii nukra huigetega vallutasid.
See väike kajak, kajak nõnda väike!

Tad ootgatades päid vette kallutasid,
et laintel peedeldusid valged rinnad -
giis jälle igatsevalt huigetasid.

On nägemata neile kauged rannad
ja soojad maad - ja õhkuv päikse gara.
On neile ainult jääde külmad pinnad

Miks kunagi ei põgene siit ära,
ei lähe sinna, kus on valgust sooja?
O, sünnipaik on teile suurim vara.

Õnn olla saäl, kus asetas sind looja

Teads maa ja taeva pöörlesid kui unes,
kui tulikeras hakkas veretama,
Et esimesed kiired puhtas tumes

end karastasid ning siis teretama
nad jooksid rändurid, kes üksi kõltis,
tal kurbi mõtteid ajust peletama.

Õuüdinimene püüda vaate kõltis,
ning ihaldavalt kaugel horisonti,
mis telliskivi-punasena kõltis.

Õing unustades üksgilduse tontsi,
ra nõole veeres näenatuse vari,
Et tulevilku lootust kiirtest kartsi.

Et pikki öid, mil taeva umbne gari
ning virmalised nõrka valgust andsid
on rännanud - saatkonnaks tuulke kari.

Tad suusad üle lumehangist kandsid
ning lagendikkest. Ikka lõuna poole
tal igatsusi hingetiivad tundsid.

On üheinda ta kauge tundra soole
jäänd maha veel, kui ära teised sõitnud.
Ei tõland kaasa rändurite voole.

Sai pimedus siis lagendiku võitnud,
ta ihaldusi suuri tundis hinges
ning varsti igatsus tad oli köitnud:

"Ah, ära pimedusest! Talve viinges
ning külmas öös ei ole inimase.
Ei ela õnn ja rahu lumehanges!"

Kui lumi katnud viimse jäändrikkase,
ja näijast loidu poole aeti loomad,
tund lõuna poole võitis põhjalase.

Reüüd koidu kiired lõunast teateid loovad
ta rännakutel piki mererandu
ning kangastusi eluõnneest loovad.

Ta rajalt ehmatagid parved lendu
neid kurvalt häälitsevaid merelinde,
et mere külma voogudele andu.

Õhk ulgumerel ujuvjääde rinde,
kui elavvaibaga gääl üle katta.
Kurb mahajäetus tällis inimhinde,

suur valu ähvardas tal südanf mätta,
suur igatsus tal rinnas gohna järvi.
Eent kedagi ei olnud kaliks võtta.

Suusik nudisedes lõhkus lumekärgi,
kuul selle nudinaga veetis jurtu.
Eent inimesele jäi nukrus järgi.

96" hüüdis inimene koidu urru:
"Horisondil liikuv tulekahi,
"miks loomad päevaharjal kaodsiis ruttu

Kas kustutades valgustava tahi?
Vaesündind koit on raes siis kustuv eha.
97"iks sündind valgus elada ei tohi?

Eint milleks inimloomale on keha,
ant milleks hing kel ilal rahu pole,
ning milleks ilm'raie kannatugi, viha?

Ja kas on inimene tõesti kole
et kardavad tad inimesed, loomad?
98"as yaal need kajakad ei liigi tule,

9a nagu suurma endast välja hoovad
või nagu kigja metsaline oled.
99"ing inimene haldab, et roomad

9a maa pää ussihõõna kui tuled
ta kõrge järje ette seet vast pelgab,
et hävitavas vaenuluses põled.

Suurt hinge-sõprust maailm uhke palgab,
ent ihaldus su järgi hinges valju.
Sont pole sõpru-valu rinnas algab!"

Ta rääkis nukrusest, mis ilmas palju.
Ta rääkis igatsedes hinge toitu,
mis ninda hoovab kevadena hilju.

Kõik seda rääkis kohe sündiv koitu,
kust tõusnud poolik-kettana sai päike,
mis kahvatag ju virmaligte loitu.

Ybi äkki laskus õhust alla väike,
ja kiire kajak, valgeninnaline,
et rändur imeg peatag suusa kääke.

Sont põhjalind see üksik, imeline
tal istus olale kui vaikne tavi.
See oli lind nii muinasjutuline.

"Ong valland mind ju hullustuse puni,
et lahtisilmi viirastusi näen,
või olen õudse lummasvalla uri?"

Liigee, ei teine. Saatjaks sulle jääb."
Eal üllatuseks vaatag inimjutul
õnn, kartlik põhjalind. Kui mere kääb

maa sisse tungib uhtuv laine rutul
nii tunne võoras mulle ninda lõikas
see reigides kui tähte kulla rutul.

"Üks mõte ajast väiksest läbi pörkas,
kui vahkne kirves raskas südamesse
üks hääl mind varjuna sind saatma hõikas.

Lõnd peites taeva tahma pimedusse
jääpangalt parjale ma järgi sulle
kui uni hiilisin. Su lootusisye

niilootsin nagu õhne suure tulle.
Su kannatusle valu endas kandsin.
Mõis naeruks sulle - rõõmuke oli mulle.

Sind jälgima kui mõnda sundust tundsin.
Võib olla patustasin booja vastu,
et inimese pilti endas kandsin.

Muud moodi võimata mul oli astu.
Rõuud päikse roosa eha ümberringi,
mind kartmatult su ligidale lasku

Kui maagiline jõud vastgundis mingi."

Ränd jätkali neist kahest olevusest.
Kaks Issandast lood hingedele keha,
nirvana tühjusest kui ääretusest.

kord läbi jõuda mõlematel iha.
üksleigele kui unes ligineid,
kump-kummaski nad kuulgid vere kiha.

Maaast ajatagusest nad kõnelepid
või elust tal pool ruumi juttu veelepid,
ükyteisele nad endid usaldasid.

Rändveerulnännates nii ajad kõnelepidi
Jäätulateg käies nii hingest nõnda
suurt kõprust loitvaks armastuseks kõnelepid.

God hoidgid pühaks nad, kui taevast mõnda.
Kõik karbused nad õnneks altanile
tal rinnast valuravast tahtgid anda.

Tuul hangestikus mängis kauneid pille.
Uimadusega nullus lainteest müha.
Kõik küldas merejääde hõbelille.

Õhk ümber nende virvendavat, pühast
kuld täis, mis suurest õnnelundest algab
ja liblikana lendab päikse taha

Geograaf, kiirelt veerev kõike põlgab
mis elus on. Ta saja koha pureb
nii esemeid kui tundeid, kõike valdab,

mis sündind on - taas uuesti see sureb.
Ea moodus aeg, õnni päike alla rajus,
giis nägid rändurid kuis taevast põleb:

Kord valgus üle musta taeva hajus,
kord kadus kulemeisgiis taevast mustus,
taas käigid helgid - kaos kiirte rajus.

Koiti veretav siis taeva qerva oqstus,
päev, paanikönnine taas algas veeu.
Kõik qatendos siis hetkeks - uuestkuustus.

Koiti äkki, nagu tulnud, tuisukeeru
lind põhjast tõusis. Rändun-qeltqllige
ta jätlis, südamega lööd mis puru.

Q unustame aja unelise,
ta meile mõlemile oli valis.
Qeeg lõpuks annab rõe valulise.

Qind jätma sunnit inimese pole.
Qee Issanda, me suure looja tahe.
Qa tahtmiseta armul igä pokk.

Qõõil ahtakekseks jäägu hingil vahe.
Qõõa olla vaid sul tahan qõõber üle
ning maleta qind üle nukruislahe.

Qõõe looja qõõitada päike põlev
taas kustutada feda õiguse tema
Qõõn ühikegi tema käest meil tulep.

Qõõe olnud ta me armastuse ema.
Qõõe ole õigus qeda meil tal võtta
hing tema taht sunnit igatsema.

Qõõa inimese nada oma tõtta.
Qõõnd qõõdamest mul uhtus armastuse,
Qõõa qina qeda püüa maha jätta.

Saat nukra prakuna gelyma jast,
 Easj kadesj kolk, qerj valgus pohjajahrih

Külmy köllgeq kui jätand torni haal
 roudpiltadensa valkult korva laus
 hõõd rändorile gõlfoal kummitael,

En mööda kolk, tal mööda unj magus,

Easj rändasj inimese piki kallast
 laud külmand mööda oksj nagu enne,
 hõõd nagu taljstunud unj vallast.

Muist kaasa võta sõprus-mälestuse
Kõik muu on olnud vaid tume uduvina,
sõel tõmba pädele sõba-unustuse.

Tõli kõneles. Siiis taeva ähmas sina,
kui kadu kummalise linnu neelas.
Eent ränduril kui aju valet lina-

nii raske mõelda. Kui liiku keelas
rad mielki rugev kummaline põim.
Torm rahet valgust, tal näkku tuulag.

Siiis korra veel kui virmalise lõim,
ööst vaaskse sügrikuga läbi gähvas,
ta nägi kajakat, kus jääde põim,

end. merel mägedena kokku rähmas,
süäl nukra erakuna geisma jääd,
taas kadus kõik, geest valgus põhjast ähmas

Külmi, kõlises kui jääland tormi hääd
raudpiitsadena valjult kõrva tagus
hüüd rändurile goitval lumimäed.

On mööda kõik, tal mööda uni magus.

Taas rändas inimene piki kallast
lund külmand mööda, ükski nagu enne.
hing nagu läbisõitnud une vallas.

Su ümber peltus-juon ning raske vanne
silmi ihaldavalt lõuna poole sihit,
kus õnne-olevat, mis Sooja anne.

Kõik nagu saatanale pihit
Rind, rüüst, täis on tühjust, peltust, tuskat,
kui põrgu hinge katla oleks vahit.

Kui päike taeva pritsis valgust, rõska,
verdmuodi, punetavat väraskoitu,
ja virmalised mööka löivad vastu,

et taevast üleni sai vere loitu,
niis rändus roimarinna mere randa
lund mööda maona roomas, ligi loitu.

Või rahu otsivalt põhja linnada,
Jrooniligt tõmbas vibu pinni,
Kool, sihit kajakale valge rinda,

Välkkiirelt lendas südamesse kinni,
hädalt tegemata langes kajak maha
Rind värvus - punaseks saand kuni.

Sent roimarõudne kolletand kui vaha
ning silmis tarretanud valgus vaade
kõng - põhja poole pööras pilgu gaha:

Mu sõber kaugel - mälestuse saade,
nool terav see, mis lendas sooja rinda.
On metsik elu - metsik sõprusaade.

Õu kajak kaugel - jääde külma pinna
ga tunned jälge all - ei see siin enam.
Sks hing tal suure Issandale lenda!

Ta gäälpool päikest - taevast ilmast kenam.
Tal põlema suur Issand süüdand etu -
ent kustutada tal ei pruugi enam."

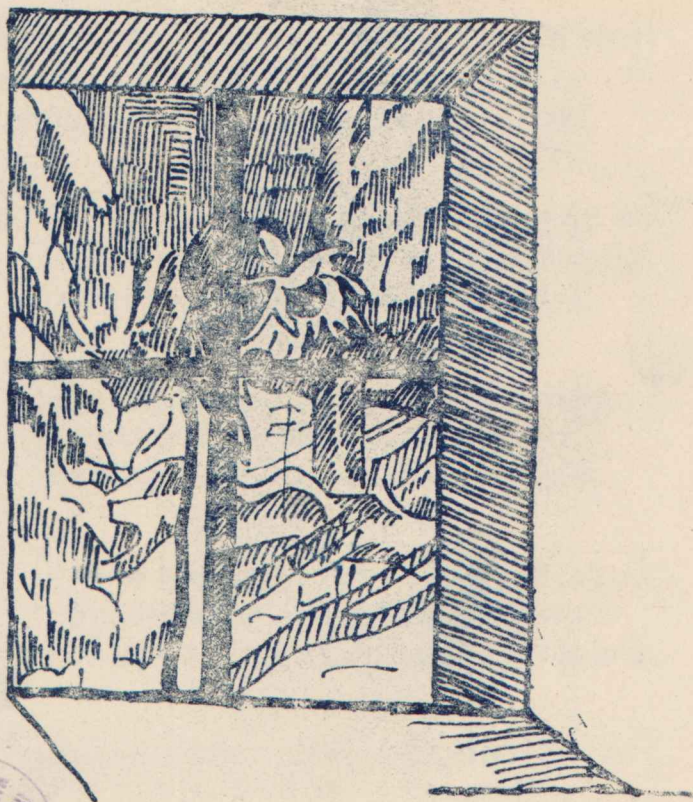
Ta pillmad õõngad, õhkusid suurt valu.
Suu hirmutavalt tõmmat valla,
Õii algas rännakut ta lõuna ilu

Ja päikse sooja koha, põhjast alla
nii piki külmetava meri randu,
et ennem nälga inimellu tulla.

Suusik lohisedes looksis järgi, kaudu.

210

Õu kajak kaugel - jääde külma pinna
ga tunned jälge all - ei see siin enam.
Sks hing tal suure Issandale lenda!

Õie.

Kesk talvel lill mu aknal punga ajab,
kesk talvekuudel puhkeb õie mul valla,
kesk talvel, kus ei päike soojust kalla -
kesk talvekuul, mil tändund külmutajaks.

Ent külm ja karge klaas tal ruumi rajab,
ning lill siis nukrusteles lazeb alla
mu õie purpurpunase ning kulla.
Tal pole päikest, soojust, mida vajab.

Ma vaatan õit mu lilla karminpalli,
mis eksind kevadest on lume sajuu,
ning rinda vajub valu nagu halli.

Kuis igatses ta päikse sooja kilda,
kuis nukralt laotab kroonilehti laiu-
Ent seeme sigimata sajab mulda.

Õu tuba.

Õu akna ette ehitasid maja,
mis katab kinni taeva, kinni päikse,
mis tuli läbi aknaruudu väikse
ning astus naerdes üle nukra aja.

Ei enam kuldset valgust tupp saja,
vaid hämarus nii hall nüüd süle väikse
siin laiutab ning malab valgus äikse.
Õul kiirte naer on veel kui kaugel kaja.

Õu sünges toas süngemaks veel tegi,
tas nagu poleks õhku, mingit õhku!
ja ohverdavalts pöö pöö ripuks lagi.

Õu päransilmil vahin tuhmi ruutu -
Siin ala õhtu, ikka jälle õhtu!
Ei iial tuhmund ruut mul valgeks muutu.

Ärasõit.

Kloobes elektrijõust hõõguv metall
klaasistest seinadest valguse linti
nirjatas läbi. Ta kullane šall
prügilet maad kui suudeldes kattis.
Lebasid varjud, kui valand üks linti
kuldsete sõbale-läike tal mattis.
Seisis kui lohe hädalt röövel,
raudrattail mu rong.

Rüütel, rabele, askeldus mass
segas end valguse lõimetes ringi.
Kuhu nad rulluvad - mõtlevad kas
tulla veel tagasi kunagi siia?
Mõillised tundmused läidavad rindi?
Kuhu maost ootavast laasevad viia?
Huikas möönates lohena rong,
raudrattail see rong.

Laikumishetk - tas jumalaga jätt.
Ähmunud ruudust siis läbilõõv saade -
loikuvad jalad - üks lehvitas rätt...
Valguskiir inimesest löikab siis läbi...
Põletav tulena silmade saade
Inime - valgus on paigal kõik segi
Üpufas õhe lohena rong,
raudrattail mind rong.

Belgi

King.

Õõäpt, kaljul, orul, kurislikel

Tõäha himuruse kihutuse

Ratsu, paarikümne kabjalise,

Behvilakalise järgi k.ii.

Jälgedest taas kergib visioone,

Loepte verevaid, mis hävitavad,

Õõässavad ja hetkel sünnitavad

lial nägematuid metsikroose.

Võluv, kihvtine aroomivõlv,

himurus ja roosid, punane kui veri,

Seegid... Vassing... Kõikjal kule meri.

Guuldub nii inimese hing.

R.

Sina, kuid võisid.

Elu nii veetlev, nii hurmas!

— Armastad mind? —

— Armastan sind! —

Õnnelik olen. Mõul tormas

Veri noor soontes ja silmis

Loegitsev pilk,

Tähtede vilk,

Hommik, koit idast ju kerkis.

— Valgus — oh milleks on valgus,

Hommik ja koit,

Elu ja võit?

Jäav see! Paeluv vaid algus. —

Leinata, nutta — jah

Armastab sind

Ikka veel mind

Sina — Mõiks pididki kõltna

Ühega ennast. Kuid võisid

Armastada

Pilgukiski ja

Mind, kui veel kulgusid teised?

Vesiroos.

Luuletaja güda.

Vanas linnajaos, kus olid kitsad tänavad ja kõrged majad, elas üleval katusekambris luuletaja. Tuba kus ta elas, oli nii väike, et sinna mahtus ainult ta voodi, mis oli teht vanast mahalangend plangilaudadest, ja mille katteks oli linane vaip. Ta ainuke varandus, raamatuid, lammasid voodi all hunkus. Säält võttis ta neid ja luges öögel kuu tuhkvalguse paigtel, mis tungis ta tuppa läbi ruutjala suuruse akna.

Oli aga tõrmine sügisõhtu, peksis vastu kalust vihane vihm, istus luuletaja voodiserval, palitukrae üleval, ja kirjutas oma salme, varjates teise käega nõrka rasvaküünlalütkest, mida ähvardas iga silmapilk hävitada tuul ja katusest läbi jooksev vihm.

Ta kandis luuletusse oma tunded ja puistlas jumalikkuda ilu, mis ümbritseb inimest. Jui ta ilmus estraadile, plaksutas talle rahvas, siis aga läks luuletaja jälle oma katusekambrisse, luuletas, nälgis ja elas.

Ühel külmal päeval läks luuletaja kodu poole, korjates taskupõhjust kuivand saiapuru, mida ta maagusalt söi, sest ta nälgis juba mitmendat päeva ja taskus polnud tal krossiõgi, et osta tükk leiba. Ta nägu oli rukkikollane ning gamm vauru ja tuikuv, saiapuru sulas suus kui parim kondiitri kook. Tuli vastu goobli nahkesse mässiit neiu ja ta pilk riiwas meest, kes oli süvenenud tasku tühjendamisse. Seda pilku aga hoomas luuletaja, ta vaatas viivu neiu silmisse, mis paigtsid metsjärve tumemusta pinnana. Neiu läks uhkelt ja tagasi vaata mata edasi, luuletaja aga jäi seisma ja vaatas aineti minevat neidu. Seda valdas imelik õndsustunne, ta unustas nälja ja oli valmis tantsima keset tänavat kõrtsist tulevallahtava joomariiga. Siis tormas ta nagu meeletu oma katusekambrisse, võttis sulle ja kirjutas salme. Ta kirjutas ilmlikust õnnest, mis valmistet igale inimesele. Ta kirjutas, kuidas sünnib armastus, kuidas ta silmpilkelt hakkab leegitsema rinnus, ta on nagu

tulileek ja valusam kui ääsituli. Aga see leek on armas, nii lõpmata armas...

Ilmusid talaulud. Rahvas vaimustus, sest ta oli laulnud nudi ää inimese südamest, kuidas sääl ainult kond lõkendab punane elutuli. Kõvad puistajid talle elavaid lilli, ja tõid talle loorberpärja. Kuid neiu kellele ta oli laulnud, mõõdus temast uhkelt. Kurvalt vaatles luuletaja loorberpärja, see ei annud talle ta igatsetud armastust. Ta süda värges ja sünnitas uusi valulapsi.

Tuli neiuale hällipäev. Luuletaja otsustas saata talle kingi. Ta lõi kas rinnust oma südame, mis oli sundinud teda armastama ja millega oli loond omad laulud, asetas ta ümber loorberpärja ja saatis neiuale.

Neiu vaatles oma kallid kinke, kui toodi temale galapäraselt kaet vaagen. Uudishimulikult avas ta selle, lootes üllatust mõnelt oma austajalt. Ta ehmus kui tuli nähtavale see inimsüda, mis tilkus tumepunast verd.

"Vilge ära see kole asi siit!" hüüdis ta hirmunult. "Kui hirmus on inimese süda, hirmsam kui kõik muud! Vilge ta ära siit!"

Seda kuuldes tõmbas süda valusalt kokku ja viimse tilgani voolas välja last veri.

Viis teenija südame ja viskas ta köögiaknast aeda.

Õues oli loodusmäss. Õhus hõljusid tihedalt lumehelbed, aga selles mässus elas elu. Glia puuoksal

I.K.

istug must ronk ja tema vastu hall vares. Nad olid varnad
lõhnud ja nüüd turgutasid nad moodund elu üle.

Jänsku haistisid nad verelõhna.

"Mõa tunnen verelõhna," ütles vares.

"See on inimese südame verelõhn, tunnen seda
selgesti," vastas ronk.

Nad lendasid akende poole ja gilmasid midagi
nohelist, mille keskel asus isudatav inimsüda.

"Mõa pole veel kunagi maitsend inimsüdat, näakis
vares.

"Siis ära tee seda kunagi, sest teda on raske süüa, ta
on hirmus," vastas ronk.

"Hirmus?"

"Jah, ta on hirmus, sest ta on nende kõige kallim va-
randus, jaal asub elu."

"Gõa miks pilluvad nad teda siis meile söödaks?"

"Inimestel pole armastust ega halastust, nad kisuvad
üks teise südamed, tallavad neid jalgedega. Vaat ma olen va-
na ronk, mu kukalsuled on juba hallid, aga ilal pole ma
näind, et üks ronkoleks nokkind teist. Inimesed on aga kõi-
ge metsikumad olevused, nad ei tea mis tähendab süda
rinnus. Süda siin, mida nad ehtind loorberpärjaga, on tuk-
gund ja armastand palavalt, aga nad viskasid ta lumme.
Ja praegu tahan mina teda süüa." Seda öeldes haaras
ronk südame oma tugeva noka vahele ja lendas lumise...

Hall vares oli mõttega vajund inimeste elu üle ja ei näindki et kadund oli süda.

Luuletaja hulkus sihita tänavail, tal polnud enam südant, mis oleks määrand sihli. Ta ei tundud, et lumi ei suland, mida tuul keerutas ja krae vahele, geest ta kela oli jääkütim ja lumivalge. Ta riuksus edasi, nähes klaasistund silmadega, ainult tuisu virvendusi. Jõudes guurde parki loetus ta puunajale ja geisus mõttele.

Loäbi tuisu ilmus ta ette must ronk, nokas midagi punast. Silmpilt hakkas töötama luuletaja mõte. Ta tundis oma südame, mida oli saanud hällipäeva kindiks oma armastatule.

"Siin sinu koht, süda! Siin läbi tutvunegiin kord eluga, tundsin galaparasust, tundsin õnne. Ma ei suutnud aga midagi saavutada, ja milleks ma elan?"

Ta ei saand vastata, geest ronk löi tudeva löögi-ga südame pooleks.

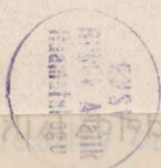
Luuletaja langes väljasirutet kätega lumme ja ta valged veneta huuled geisitasid:

"Oh elu, oh luule."

Tuisukas valget, kuiva, saepuru garnast lurd ja mattis oma alla luuletaja laiba.

(Aali)

Vanaemale.

Vanaema, vanaemakene ...! Tulin sind vaatama peale pika, kirju aja. Oli ammu kui sind siia toodi mustas puugärgis ilusalt inõlipaadega. Siit oligiis taevas, mets oli täis külma härmatust ja raske udu sidus matusrongi otsti.

Emmu see oli ja emmu on ununenud pisarad, mis
nutsin, kui labidad raigisid vastu kive, lükates neid
hauda, kus langesid kompsudes kiristu kaanele. Juba
olid sa isegi ununenud, nagu unenesid kõik selle-
aegsed mured ja rõõmid. Tuud olen leidnud
sind jälle. Leidsin sind südamevaludes riivates mind
kuller hulkuma vanale, metsakasvanud surmuaiale.
Leidsin gammaldand künka all kõrgete kuuskede, kust
rabisenud puna-pruunid okkad kalmusamblasse ja
musta raudrihti õlgadele.

Nii häa on istuda rihtiall, guruda pää vastu tumedat
metalli, nagu väiksenä uinudes su kondise rinna vastu...

Vanaema, mu vanaemake, kuid võisin sind unusta-
lada? Ütle!... Kas see ilm seal teisel pool gammalda-
nud kiviainda mind nii kõltis? - Ei tea seda! Kuid nüüd
tähaksin aina istuda siin gammalal, milles ohtraasti pruune
okkaid, loetada pead vastu rihti ja vaadelda läikivaid
halapuu lehti, mis kasvab su peatsis. Vanaema, see ha-
lapuu hõreüksiget on su enese hõbehallid juuksed, mis
kõiguvad kuule. Tuul, kuule, kasakegi kahistab hala-
puus - See on su enese lauluümin, mida laulsid istu-
des ahjunurgas, vperetades sukavardaid. Halapuu
okkad kui su enese käed hellitavad, kaigutavad mind.

Vanaema, kas tead sa nüüd, et istun nii vastu su
rihti ja mõlten aina ginust? Kas tead sa, et su haud

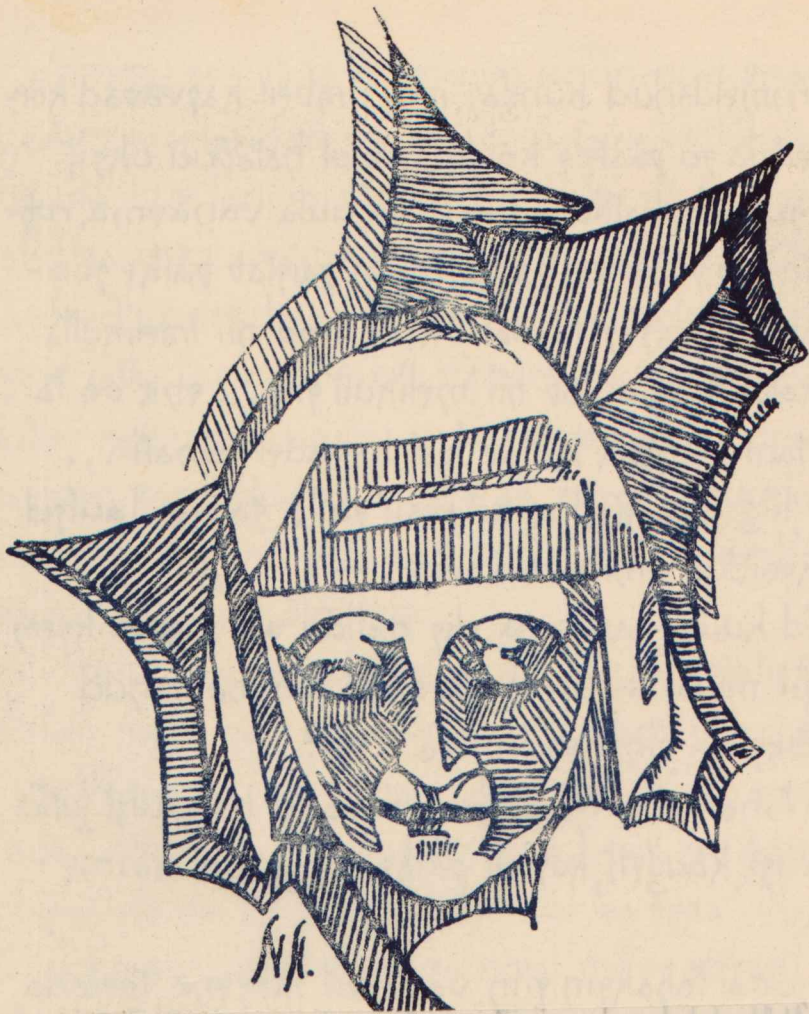
üle gammeldanud künegas, mille ümber kasvavad kõr-
ged kuused ja su pädalis kõigutab tuul halapuu oksid,
mis nagu su hõbehallid juuksed. Kuula vanaema, roh-
kemgi jutustan sulle su häälest. Siin paistab päike soo-
jalt ja halapuu otsas laulab üksik lind nii imelikult
kõvasti, kõlavalt. Laulab nii imelikult siin... ehk on ta
varemgi laulnud, ehk laulab igal kevadel gamati ...
Ta laulab liig kõvasti, liig kõlavalt sulle, sa ise laulsid
alati vaikseid ja ümisesvaid viise. —

Kuid kuule, vanaema, ehk muidu ole siin vaiksem
kui kusaõit nyual teisel pool madalat gammaldanud
kiviaida. Eks ole siin rahu mida otsein?

Et ta tahan siin istuda ja kuulata su halapuit juttu
kui lauluviiqi kaugelt, kus oli päike soo ja tuul niime-
paitav. —

Uinuda tahaksin siin väsinud lapsena, koetada
pää ugaldades vastu riigi ja uinudes soolstada: „Vana-
ema, mu vanaemake!”

Paadi.

Vihkan.

taevagini - silmaline,
hõõguupuna - huuleline,
helekolla - juukseline.

Ära pahanda, sõber, kui vihkan su naisideaali, kui
sulen kõrvad ta naerule, naiselikule ja ebelevale. Põlgan

ta taevasini silmi, süütuud ja suuri, põlgan seda nukku,
keda hoitakse klaas kastikeses - mõnel hetkel vaid vaa-
datakse, hellitatakse, mängitakse, et siis jälle asetada ta
klaaskappi.

Õira vaidle mulle vastu, tean küllalt, milline mõttevald
su naisideaalid; tean gedagi kellega geotud ta olemine;
tean, et ta on kas naine või gaatan. Tean, et tal mõju
sünnile kergemeelsusega ja mursetusega. Tean seda, et
sa tema mõjul haarad sõjariista ja lapad venna, vöö-
lad sulgpää ja ilusama kuuletuse kirjutad. Ent tean ka
seda, et ta su teraselise tahte kildudeks kisub, kaanina su
vend imeb.

Mõida asetad vihatu asemele, küsid minult. Kui ma
seda isegi teaksin, ent tugev see olema peaks, kartma-
ta ja jõuline. Takistuse möödudes teine tõuseb, päikene-
gi vaid hetkeks paistab, ta kui vankuvas paadis vesikere-
rises, ent kõigile ta julgelt vastu astub; ei poe kui liigu kar-
pi, ei hukkumist kardad, kui hukkuvadki õed, vennad,
armasnad.

Ei kohku nähes soovimatuisi, ei hädalda, ei kellelki
kaastundmust kerja, üksindagi suudab kui kaljukot-
kas kandes õhus.

Et ikk tulebki teine. Ta sõber talle, aitab teda, kui
seda vaja, ta haavu parandab, piirgudeks puru -
nend hinge arstib, ent ta tãnu ei nõua, tagumist ei

oota. Ta ei hellita teda, geel see haavaks, oleks kui
almus kerjajale. Kui minna tahab - ei keela, kui jää-
da tahab - ei käge. Ta vabatahte funktsioneerimist ei kee-
la, geel et ta orjastamist ei gali.

Ja välisilm - see female ükskõik.

Veiste arvamisega, pilkamisega on female kui noel-
lad kilpkonna kilbile. Ei kellelki midagi oota, ei para-
sideeni kellegi kulul - tal mööduandvad ta enese toimin-
gud, traditsioonid, ta mõtteilm.

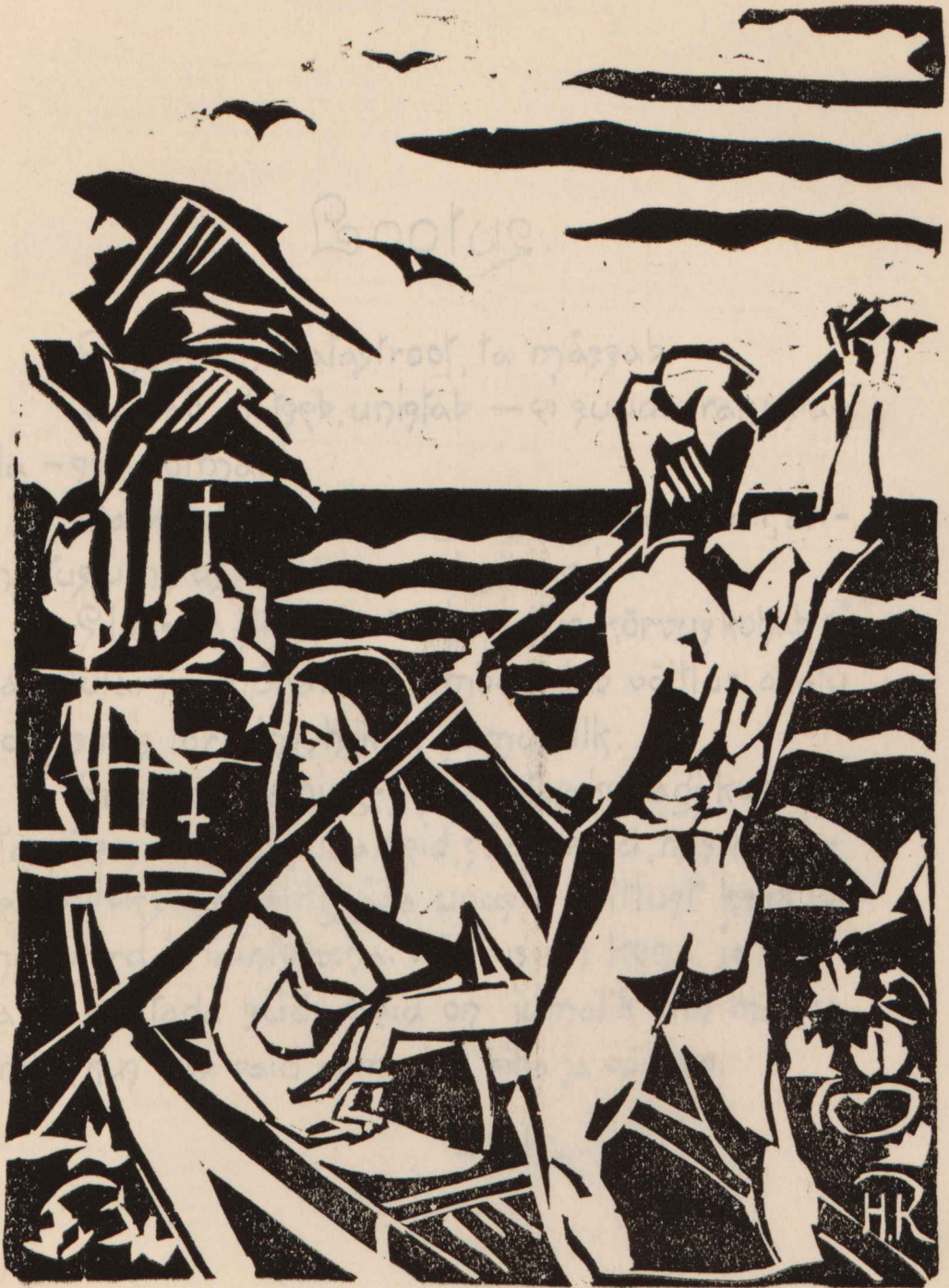
Ta armastab, ta vihkab, ta tühjes oases kõnnib,
ta palamongaaseile ideile mööndusi teeb, ta peitub, ent
ilalgi ei näita enese valu, olgu tulesti valusam see. Ta
enese kingi taltsutada oskab, ei peitumustes hädalda,
röömudes hoiqka, ta tumm galadus ise.

Kreegi talte gaatuq ei loo - ta ise selle enesele loob.

Mõilles su naigideaali paremus, küsid minult.

Kes teab, kas paremust otsingi. Otsin vaid inimest, ke-
da ei pikali puhu vaiksemgi. Tuulehoog; otsin vaid ini-
mest, kellel hing puhastatud otsingute ja nurede tu-
lee. Otsin inimest, kellel jõudu ja sügavust.

Göben.

HR

Lootus.

Hinges on katastroof, ta mässab.

Ca elab, igatseb, unistab — ei suuda rahustada — see võimatu.

Raske on suruda hinge, milles noorustuli, armastus, uinistus. Oi rõhuu — oi piinav!

Silmis on sihid, — lootus ja ootus, kõrvus kohab sügav elulainete müha. Ent ümber elab võitlus algatu, võitlus mis tormine, heitlik ja muutlik.

Armastus ela hinges ja ära tas kunagi kustu, sülitada põlema teisiigi südameid, südameid, mis kohased selleks. Ent hing, ära unusta võitlust kesk tormist merd ja lainete koha. Võitlus on kena ja võitjana sülitada südameid on jumalik qiin maiges ilmas, kus elab vaid armastus, viha ja võitlus.

— Loha. —

ឧប្បត្តិ

សេដ្ឋកិច្ចនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ
- គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ

ឆ្នាំ ១៩៩៩ - ១០

- គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ

! ឆ្នាំ ១៩៩៩ - ១០ - ឆ្នាំ ១៩៩៩ - ១០

- គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ

ឆ្នាំ ១៩៩៩ - ១០ - ឆ្នាំ ១៩៩៩ - ១០

ឆ្នាំ ១៩៩៩ - ១០ - ឆ្នាំ ១៩៩៩ - ១០

- គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ

- គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ

- គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ

- គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ

- គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ

- គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ គ. រដ្ឋបាលនៃ

- គ. រដ្ឋបាលនៃ -

Elanuse surm.

J. Hiob.

Ei keek päev kätte on jõud-nud ja alganud

möökae mäng, kus viimasele seegi prii po-jal

saab valmistatud surmalik gang, saab valmistatud

surmalik gang.

Fantasia.

Zahn.

8.

Allegro con fuoco.

Andante.

Handwritten musical notation for the first system. The treble clef staff contains a series of rhythmic markings, including vertical lines and 'x' symbols, with some notes. The bass clef staff contains rhythmic markings and notes. The time signature is 3/4.

Handwritten musical notation for the second system. The treble clef staff contains rhythmic markings and notes. The bass clef staff contains rhythmic markings and notes. The time signature is 3/4.

Handwritten musical notation for the third system. The treble clef staff contains rhythmic markings and notes. The bass clef staff contains rhythmic markings and notes. The time signature is 3/4.

col loco.

Handwritten musical notation for the fourth system. The treble clef staff contains rhythmic markings and notes. The bass clef staff contains rhythmic markings and notes. The time signature is 3/4. The system ends with a double bar line and the marking 'ff'.

Sisu:

Külmus	lhk. 1
Õis	16
Moutuba	18
Ärasõit	19
Kirg	20
Sina, kuiis võigid	21
Luuletaja güda	22
Vanaemale	27
Vihkan	30
Lootus	33
Jaanuse surm	35
Fantaasia	36

Illustratsioonid Öunapuult, Namsingilt, Uusnalt,
Reinolt ja Kullerkupilt.

Väljaandja: Järva maakonna Paide Ühisgümnaasiumi
Boorsoo Liit.

Toimetus:

A. Roosileht,

L. Pilt, H. Pauls, H. Mägi, H. Tepp, A. Namsing, O. Kõkk.

„Graarika“ Paides, 1926a.

Ar 926 P
Ajatar

